

10^e uitgave

DE STAD CENTRAAL

Jaarverslag 2016

ARCHITECTUUR
INFORMATIECENTRUM
ALKMAAR

Colofon

Eindredactie: Bernard Faber

Fotocredits: Pagina 2, 12, 13, 15, Ton Voermans
Pagina 17, Peter H. Toxopeus
Pagina 27, Bernard Faber

Vormgeving en productie: De Wilde Muis - www.dwm.nu

Copyright: Architectuur Informatiecentrum Alkmaar (AIA)

ISSN: 2542-6532 10^e uitgave

INHOUDSOPGAVE

BESTUURSVERSLAG 2016. 4

 AIA-LEZING

URBAN CYCLING = HOD
Door Erik Tetteroo 6

NIEUW OUD-OVERDIE - EEN METAMORFOSE
Door Pierre Sponselee en Marnette Vroegop. 7

SUPERLOFTS: WOONGEBOUWEN VAN DE TOEKOMST
Door Toon van Schijndel. 8

DE BINNENSTAD, WAT IS DAT EIGENLIJK?
Door Matthijs de Boer 9

WERKEN MET DE OMGEVINGSVISIE
Door Gerwin Gabry 10

 DAG VAN DE ARCHITECTUUR

HEDENDAAGSE ARCHITECTUUR IN HEILOO 12

 UITREIKING AIA-ARCHITECTUURPRIJS 2016

UITREIKING AIA-ARCHITECTUURPRIJS 2016. 14

 AIA-EXPO

OVERZICHTSTENTOONSTELLING
MECANOO ARCHITECTEN 16

 AIA-BEZOEK

AIA-BNA EXCURSIE ARNHEM. 18

 AIA-FIETSTOCHT

FIETSTOCHTEN TIJDENS
KUNST10DAAGSE BERGEN. 20

 AIA-FILM

REM KOOLHAAS 22

LOUIS I. KAHN 23

ALS JE WINT, HEB JE VRIENDEN 24

ANTWERPEN CENTRAAL 25

 AIA-MONUMENTAAL

PAND PIET TAUBER OP GEMEENTELIJKE
MONUMENTENLIJST 26

BESTUURSVERSLAG 2016

In de bouw is de crisis voorbij. De woningmarkt is weer volop in beweging. Bij architectenbureaus is het werk toegenomen en ook in de aannemerij.

Maar niet alles is onveranderd. Om uit het dal te komen is er tijdens de crisis flink bezuinigd en dat heeft zijn gevolgen voor het AIA. Vorig jaar spraken wij de verwachting uit dat, in het verlengde van de crisis, onze inkomsten onder druk zouden komen. Deze verwachting is helaas ruimschoots bewaarheid. Al eerder besloot de BNA als organisatie geen steun meer te verlenen aan de Dag van de Architectuur, een evenement dat ooit door henzelf is bedacht en waarvan de uitvoering geheel bij de Nederlandse architectuurcentra is komen te liggen. Een even onbegrijpelijk als kortzichtige beslissing. Hoewel de meeste architectuurcentra de dag in ere houden draagt de BNA daar financieel niet meer aan bij.

Voor het AIA is ook de steun van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie (voorheen het Stimuleringsfonds voor Architectuur, SFA) weggefallen. Er gaat alleen nog geld naar nieuwe initiatieven en niet meer naar bestaande organisaties. Ook moeten wij het inmiddels doen zonder de steun van de SVNK, de gezamenlijke woningbouwverenigingen in onze regio. Zij moeten zich concentreren op hun oorspron-

kelijke taak, de sociale bouw. Dat houdt tevens in dat zij geen geld meer mogen besteden aan culturele doeleinden. Verder zijn er meerdere sponsors die om begrijpelijke redenen hebben moeten bezuinigen. Maar soms ook onbegrijpelijke zoals TAQA met zijn wispelturig subsidiebeleid. Gevolg van dit alles is dat onze inkomsten zijn gehalveerd.

Kortom, financieel is de situatie van het AIA zorgelijk. Tegelijk constateer ik met plezier dat dat aan het programma van het afgelopen jaar niet was af te lezen. Wij organiseerden een compleet programma met interessante lezingen, boeiende films, architectuurfietstochten in het kader van de Kunst-10Daagse in Bergen, een prachtige tentoonstelling van het architectenbureau Mecanoo en voor de tweede keer een binnenlandse excursie samen met de Noord Hollandse kring van de BNA.

Daarbinnen waren er de nodige hoogtepunten. Zo reikten wij in De Cultuurkoepel van Heiloo voor de vierde keer de AIA-Architectuurprijs uit. Deze keer ging de prijs van de jury naar de Alkmaarse architect Lody Trap voor zijn ontwerp van het Petrus Canisius College in Heiloo. De publieksprijs ging naar AAArchitecten uit Den Haag voor een prachtig vrijstaand woonhuis. Bijzonder was ook de kennismaking tijdens de excursie met de nieuwbouw van het NS-station van Arnhem, een ontwerp van internationale allure van UNStudio. Bij de lezingen sprong in het oog het verhaal van Woonwaard over de metamorfose van Overdie, maar ook voor de lezing over de Omgevingsvisie was er een grote belangstelling vanwege de bijzondere actualiteit van dit onderwerp. De septembertentoonstelling werd ingevuld door Mecanoo, een bureau behorend tot de absolute top van de Nederlandse architectenbureaus. Voor de eerste keer was onze tentoonstelling mede opgenomen in het programma van Kunst tot de Nacht. Buiten het programma om liep de aanwijzing van de Telefooncentrale van Piet Tauber als gemeentelijk Monument, een voortvloeiende uit de in 2015

georganiseerde oevretentoonstelling van deze prominente Alkmaarse architect. Voor de aanwijzing is nauw samengewerkt met de Historische Vereniging en met de afdeling Monumentenzorg van de gemeente Alkmaar. Tenslotte mag niet onvermeld blijven dat het AIA in het afgelopen jaar twee publicaties naar buiten heeft gebracht, te weten de brochure 'Bouwkunst in Heiloo, een dorp van deze tijd' met daarin de genomineerde plannen voor de AIA- architectuurprijs, en de folder 'Architectuur in Bergen (N.H.)' bij gelegenheid van de architectuurfietsroutes tijdens de Kunst10Daagse.

Hoewel het programma in 2016 dus niet heeft geleden onder de krimp die wij qua inkomsten moesten ondergaan, dwingt de situatie wel om goed te kijken naar zowel de inkomsten als naar de kosten van onze organisatie. Dit heeft inmiddels geleid tot een verplaatsing van de lezingen naar de Bibliotheek Alkmaar Centrum aan het Canadaplein. Dat wij tegelijk ook zijn verhuisd met de films van Cinebergen naar het Filmhuis Alkmaar heeft niet met kosten te maken en ook niet met de kwaliteit van de locatie. Integendeel, wij hebben ons daar zeer thuis gevoeld, maar als AIA opereren wij nu eenmaal bij voorkeur vanuit Alkmaar. Wel heeft met kosten te maken dat wij onze activiteiten meer dan ooit moeten bekrijzen. Voor de films is dit niet nieuw. Wel nieuw is dat de excursie kostendekkend is gemaakt. Ook nieuw is dat de lezingen niet meer gratis zijn. Het is buitengewoon

plezierig om te constateren dat ons publiek ons daardoor niet in de steek laat. Daarop inspelend is er een mogelijkheid gecreëerd om je als 'Vriend' te melden en wij verheugen ons inmiddels op een groeiende vriendenclub.

Tenslotte hebben wij ons beraden op onze positie naar de sponsors, waar wij een nauwere band mee willen, en zijn wij op zoek gegaan naar nieuwe sponsors. Intussen heeft dat vruchten afgeworpen. In dit verband moet ook worden gezegd dat wij buitengewoon verheugd zijn met de extra steun die wij mochten ontvangen van de gemeente Alkmaar. Wij zien daarin een erkenning van de betekenis van het werk dat wij al jarenlang op het gebied van architectuur verrichten en ervaren het als een stimulans om daar met kracht mee door te gaan. En dat is precies wat we doen. Wij zijn gestart met het jaarprogramma voor 2017, opnieuw bestaand uit lezingen, films, excursie, tentoonstelling en opnieuw met een uitverkiezing van het mooiste gebouw, dit keer in Langedijk. En als vanouds doen wij dat in samenwerking met vele andere ons omringende partijen.

En we maken ons op voor 2018, het jaar van 500 jaar Grote Kerk, maar vooral ook het jaar van 25 jaar AIA!

Ir. Ed Diepenmaat, voorzitter AIA

AIA-LEZING 21.01.2016

URBAN CYCLING = HOD

Door Erik Tetteroo (management consultant APPM)

Zoals de auto de grondlegger is van de Amerikaanse suburbs, zo kan de fiets worden gezien als driver voor Nederlandse stedenbouw. De fiets heeft de juiste maat voor onze compacte historische steden. De flexibiliteit van de fiets en de snelheid van de trein zorgen samen voor een snelle deur-tot-deur-bereikbaarheid en vormen een goed alternatief voor de auto. Dit alternatief helpt om groeiende steden en vooral polycentrische regio's zoals bijvoorbeeld de Zaanstreek bereikbaar en leefbaar te houden. Maar welke aspecten spelen een rol bij het stimuleren van het hybride trein-fiets-systeem? Hoe kunnen we de stedenbouw richten op fiets-inclusieve mobiliteit? In deze lezing presenteert Erik Tetteroo een fiets-georiënteerd stedenbouwkundig concept: Hybride bicycle train Oriented Development (HOD).

Erik Tetteroo werkt als management consultant bij APPM. APPM werkt met zo'n 60 managers en adviseurs aan een mooier Nederland. Met passie, moed en visie werken de medewerkers van APPM aan de inrichting, ontwikkeling en herstructurering van stedelijk en landelijk gebied. Aan betere bereikbaarheid, infrastructurele en mobiliteitsprojecten, en een klimaatbestendig, waterrijk en duurzaam Nederland.

AIA-LEZING 10.03.2016

NIEUW OUD-OVERDIE - EEN METAMORFOSE

Door Pierre Sponselee en Marnette Vroegop (Woonwaard), Jurgen van de Ploeg (FARO Architecten) en Bas Liesker (Heren 5 Architecten)

Met de opening van het Spieghelplein is onlangs een mijlpaal bereikt in de vernieuwing van Oud-Overdie. Al sinds 2002 wordt gewerkt aan vernieuwing van de wijk. Corporaties, gemeente en bewoners hebben in 2003 de ambitie uitgesproken om van de volksbuurt Oud-Overdie een gedifferentieerde wijk te maken. Sloop, nieuwbouw en renovatie van woningen was daarvoor noodzakelijk. Nu, meer dan 10 jaar later, nadert Oud-Overdie zijn voltooiing. De ambitie uit 2003 is in belangrijke mate gerealiseerd.

In de lezing vertellen Pierre Sponselee en Marnette Vroegop van Woonwaard over de soms turbulente totstandkoming van de vernieuwing van Oud-Overdie. Zij gaan in op de rol van bewoners bij het maken van plannen en op keuzes die, door de veranderende tijd, aangepast moesten worden. Jurgen van de Ploeg van FARO Architecten en Bas Liesker van Heren 5 architecten vertellen over de stedenbouwkundige- en ontwerpuitdagingen waarvoor zij hebben gestaan en over oplossingen die ze gekozen hebben.

AIA-LEZING 19.05.2016

SUPERLOFTS: WOONGEBOUWEN VAN DE TOEKOMST

Door Toon van Schijndel (Marc Koehler Architects, Amsterdam)

Superlofts zijn collectieve gebouwen met lofts van zes meter hoog. Bewoners bepalen zelf indeling, grootte en ontwerp. Zo hebben ze de kosten voor de afbouw in eigen hand. Zo'n loft kan door de jaren heen met de eigenaar-bewoner meegroeien. Extra kamer nodig? Of juist zin in meer open ruimte als de gezinssamenstelling verandert? Dat kan. Een Superloft kan een microloft zijn maar ook een penthouse. Wie wil kan samen met de burens invloed uitoefenen op collectieve delen van het gebouw en ook op het concept. Actief participeren in de coöperatieve ontwikkeling van een bouwgroep kan, enkel als koper instappen kan ook.

Superlofts zijn op maat aanpasbaar voor specifieke bouwgroepen. Bijvoorbeeld voor stadse gezinnen met kinderen, zzp-ers met kantoor aan huis of senioren die kleiner willen wonen. De industriële architectuur biedt maximale flexibiliteit. Denk aan een gezamenlijke daktuin, oplaadpalen of extra zonnepanelen. Superlofts past hiermee naadloos in de maatschappelijke ontwikkeling van meer delen.

Marc Koehler Architects is gespecialiseerd in "the power of smallness". Deze benadering wordt gekenmerkt door een hoge mate van precisie en aandacht voor details, een ontwerpmentaliteit die ontwerpintensiteit prefereert boven ontwerpvolume. MKA richt

zich sinds 2005 op particuliere woonhuizen, interieurontwerp en scenografie. Daarnaast heeft MKA verscheidene ontwerpwedstrijden gewonnen voor publieke gebouwen waarbij de ideeën met betrekking tot 'smallness' in een breder perspectief bekeken worden. De afgelopen vier jaar heeft MKA zich bekwaamd in zelfgeïnitieerde collectieve woongebouwen.

AIA-LEZING 13.10.2016

DE BINNENSTAD, WAT IS DAT EIGENLIJK?

Door Matthijs de Boer (mdbs, Rotterdam)

Nederlandse binnensteden etaleren een enorme rijkdom aan authentieke stedelijke ambiance. Met hun rijke historie, dynamiek, hoge bebouwingsdichtheid, mix van voorzieningen, wonen en werken, fijnmazige structuur en diversiteit aan openbare ruimtes met een menselijke maat bieden ze een duurzame, aantrekkelijke en hoog gewaardeerde leefomgeving. We moeten af van de jammerlijke simplificatie binnenstad=winkelcentrum. Om te beginnen is het belangrijk te begrijpen wat eigenlijk de binnenstad is. De begrippen binnenstad en (stads-)centrum worden vaak door elkaar gebruikt zonder helder onderscheid of duidelijke definitie. Daardoor wordt de discussie niet scherp gevoerd, ontstaat er gemakkelijk verwarring en kunnen kansen worden gemist. In zijn lezing probeert De Boer orde te scheppen in het binnenstadsdebat.

Matthijs de Boer is stedenbouwkundige en architect. Hij leidt het Rotterdamse bureau mdbs. Zowel ontwerpprojecten als onderzoek behoren tot het dagelijkse werk, in een voortdurende vruchtbare interactie. Transformatie van de stad is de rode draad. De Boer is daar

naast actief in adviescommissies, bouwkundondervijns in binnen- en buitenland, en als opiniërend auteur. Hij schreef een groot aantal artikelen in vakbladen, daarnaast is hij columnist bij S&RO en blogger van DeArchitect.nl. Enkele jaren geleden verscheen zijn boek 'Binnen in de Stad, ontwerp en gebruik van publieke interieurs'. www.mdbs.nl.

AIA-LEZING 08.12.2016

WERKEN MET DE OMGEVINGSVISIE

Door Gerwin Gabry (KuiperCompagnons, Rotterdam)

De introductie van de nieuwe Omgevingswet, gaat gepaard met symposia, kennistafels, inspiratiesessies en pilots. De overheid wil graag dat we aan de slag gaan met integraal werken, cultuurverandering en participatie. Op zich legitieme doelen, maar in de wet staat zeer weinig over de omgevingsvisie, die toch de eerste stap vormt in het transitieproces. Dit leidt tot vertwijfeling en angst om te beginnen. De subtitel van de eindrapportage Pilots Omgevingsvisie 'Vertel dit verhaal niet verder, doe het gewoon', verradt echter al dat je gewoon aan de slag moet. Het adagium is dat we dit met de samenleving doen. Daarbij is het zaak duidelijk te formuleren wat je van de samenleving verlangt. Daarbij gaat het over uiteenlopende randvoorwaarden, waarin ruimtelijke kwaliteit niet meer als vanzelfsprekend domineert. Hoe erg is dit? Daarover en over meer zaken die met de omgevingsvisie te maken hebben, gaat de lezing van Gerwin Gabry.

Gerwin Gabry (1971) is sociaal geograaf/planoloog en werkt bij KuiperCompagnons als senior-projectleider en programmadirecteur van het Thema Omgevingswet. Gerwin heeft voor vele gemeenten structuurvisies/omgevingsvisies, toekomstvisies en gebiedsplannen

opgesteld. In Saoedi-Arabië heeft hij een structuurplan voor de uitbreiding van Riyad gemaakt. Vanuit die brede ervaring geeft hij cursussen bij Geoplan en Berghauserpont Academy en heeft hij het boek 'Werken met de omgevingsvisie; visievorming onder de Omgevingswet' (Berghauserpont Publishing) geschreven.

AIA-ARCHITECTUURPRIJS

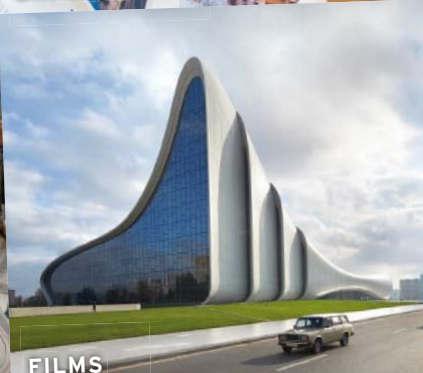
EXPOSITIES

LEZINGEN

EXCURSIES

FILMS

ARCHITECTUURWANDELINGEN
EN FIETSRUTES

ONDERSTEUN ONZE ACTIVITEITEN
WORD VRIEND!

DVDA 10.06.2016 - 04.07.2016

DVDA - HEDENDAAGSE ARCHITECTUUR IN HEILOO

Cultuurkoepel Heiloo

Bij gelegenheid van de landelijke Dag van de Architectuur organiseert het Architectuur Informatiecentrum Alkmaar (AIA) een tentoonstelling van bijzondere hedendaagse architectuur in Heiloo. De tentoonstelling omvat de belangrijkste producten van architectuur die er de afgelopen 25 jaar in Heiloo tot stand zijn gebracht.

Gedurende de eerste twee weken van de tentoonstelling kan iedere bezoeker door middel van een stembriefje zijn mening geven over wat hij of zij ziet als het mooiste gebouw van Heiloo. In diezelfde periode zal ook de beoordeling van de plannen plaatsvinden door een vakjury.

Programma opening

- Welkom door Ed Diepenmaat, voorzitter AIA
- 'De ontwikkeling van Heiloo', Elly Beens, wethouder van Heiloo
- 'Schoonheid is niet van bureaucraten', Flip ten Cate, directeur Federatie Ruimtelijke Kwaliteit

Alle 24 plannen zijn verzameld in een boekje dat verkrijgbaar is in de Cultuurkoepel, aan de balie van het gemeentehuis, in de plaatselijke boekhandels van Heiloo en in Kunstuitleen Alkmaar.

Dit evenement wordt mede mogelijk gemaakt door:
Gemeente Heiloo, Timpaan, Henselmans Bouwbedrijf en Amante Vastgoed.

AIA-ARCHITECTUURPRIJS 25.06.2016

UITREIKING AIA-ARCHITECTUURPRIJS 2016

Cultuurkoepel Heiloo

In het kader van de Dag van de Architectuur is in de Cultuurkoepel Heiloo op zaterdag 25 juni de AIA-Architectuurprijs 2016 uitgereikt voor het mooiste gebouw van Heiloo. De prijsvraag was georganiseerd door het Architectuur Informatiecentrum Alkmaar. Het publiek koos het mooiste plan uit vierentwintig genomineerde, moderne bouwwerken. Een professionele jury deed hetzelfde. De prijzen werden uitgereikt door Rob Opdam, wethouder van Heiloo.

Winnaar van de AIA Architectuurprijs 2016 van de jury is de Alkmaarse architect Lody Trap van Lody Trap Architecten uit Alkmaar met zijn ontwerp van het Petrus Canisius College, gelegen aan De Dors nummer 2 te Heiloo.

De winnaar van de publieksprijs werd het ontwerp voor een woning aan De Spanring nr. 2, van AAArchitecten uit Den Haag.

Programma prijsuitreiking

- 'Over de toekomst van Heiloo', Rob Opdam, wethouder van Heiloo
- Toelichting op de jurering, Nico Zimmermann, architect
- Jury-uitslag en prijsuitreiking, Ed Diepenmaat, voorzitter AIA en Rob Opdam

Na de prijsuitreiking zijn fietstochten gehouden langs de tentoongestelde plannen.

Van de plannen is door het AIA een brochure uitgegeven onder de naam *Bouwkunst in Heiloo – Een dorp van deze tijd*.

 AIA-EXPO 08.09.2016 - 02.10.2016

OVERZICHTSTENTOONSTELLING

MECANOO ARCHITECTEN

TAQA Theater De Vest

Mecanoo architecten, opgericht in Delft in 1984, realiseerde in de afgelopen jaren wereldwijd openbare gebouwen die het sociale en culturele hart van de samenleving vormen. Oprichter en creatief directeur Francine Houben beschouwt het bureau als een symfonieorkest dat stedenbouw, landschap, architectuur, restauratie en interieur op een coherente manier samenbrengt. De tentoonstelling 'People Place Purpose' presenteert bijzondere, grote en kleine projecten van Mecanoo aan de hand van maquettes en films.

Het bureau bestaat uit een multidisciplinair team van creatieve professionals uit 25 verschillende landen. Het oeuvre van Mecanoo is ongekend breed: huizen, kantoren, scholen en complete woonwijken, theaters, bibliotheken en wolkenkrabbers, parken, pleinen en snelwegen, steden, polders en

Randstad, hotels, musea en zelfs een kapel. Ieder ontwerp van Mecanoo begint met observeren. Van mensen, van de plek, de cultuur en het klimaat. De analyse vormt het uitgangspunt voor een ontwerp dat aansluit bij de behoeften van nu, maar ook anticipeert op (on)voorspelbare veranderingen.

Mecanoo won vele internationale prijzen en werd in 2014 met de Library of Birmingham genomineerd voor de prestigieuze Stirling Prize. In 2015 kreeg Francine Houben de Prins Bernhard Cultuurfonds Prijs waarmee ze het Eye Opener Fonds oprichtte met als doel innovatie van bibliotheken.

In Alkmaar werd eind jaren negentig door Mecanoo architecten de bestaande bebouwing aan het Canadaplein aangepast tot een cultureel centrum, het bestaande theater onderging aan de pleinzijde een metamorfose.

AIA-BEZOEK 30.09.2016

AIA-BNA EXCURSIE ARNHEM

Vrijdag 30 september j.l. organiseerde het AIA samen met BNA-Kring Alkmaar de jaarlijkse architectuurexcursie. Het reisdoel voor dit jaar was Arnhem, met o.a. het NS-station van UN-studio, de Rozet van NeutelingsRiedijk en het revalidatiecentrum Klarenbeek van Koen van Velsen.

Het programma begon met een inleidende lezing in het Centrum voor Architectuur en Stedenbouw Arnhem (CASA). Aansluitend wandelen we door de binnenstad om via het prijswinnende gebouw de Rozet te eindigen bij het spraakmakende nieuwe station. Er is gezellig geluncht in brasserie De Boerderij, met zijn prijswinnende glazen uitbreiding. In de middag volgde een bezoek aan het revalidatiecentrum Klarenbeek.

AIA-FIETSTOCHT 15.10.2016

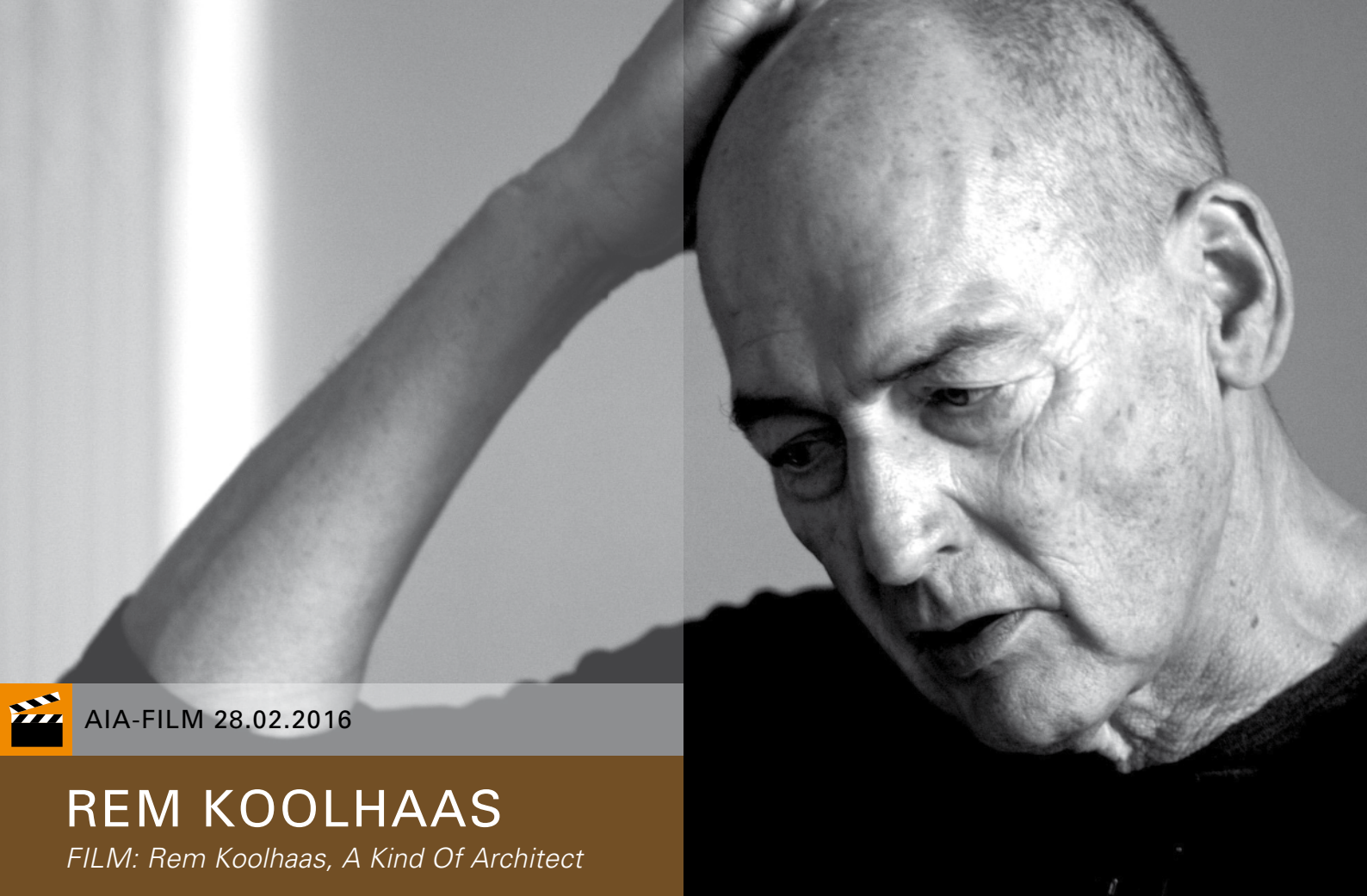
FIETSTOCHTEN TIJDENS KUNST10DAAGSE BERGEN

Op 15 oktober hebben wij tijdens de Kunst-10daagse in Bergen in het afgelopen jaar opnieuw fietstochten georganiseerd langs bijzondere villa's en andere interessante gebouwen. Voor de vier tochten die door architect werden geadjst bestond een ruime belangstelling.

Van de route onder redactie van Bob Polak, is door het AIA een brochure samengesteld met een beschrijving van de belangrijkste gebouwen. De brochure is verkrijgbaar via het secretariaat van het AIA.

AIA-FILM 28.02.2016

REM KOOLHAAS

FILM: Rem Koolhaas, A Kind Of Architect

Onder inleiding van Tjeerd van de Sandt (senior architect OMA) is zondag 28 februari 2016 de film vertoond over Rem Koolhaas. Rem Koolhaas is één van de meest invloedrijke architecten ter wereld wiens werk een inspiratiebron voor velen is. Zijn uitzonderlijke status heeft hij bereikt met uitdagende gebouwen en een groot aantal publicaties. Bij het grote publiek is hij voornamelijk bekend van zijn bureau Office for Metropolitan Architecture (OMA).

Tijdens onze filmmiddag wordt de bezoeker meegenomen naar het begin van de carrière waarin hij als filmschrijver en journalist actief is. Samen met René Deelder schrijft hij bijvoorbeeld de duurste Nederlandse filmproductie van dat

moment De Blanke Slavin (1969). Als journalist werkt hij voor de Haagsche Post, waarvoor hij in 1966 Cobrakunstenaar Constant interviewt. Zo komen nog een aantal invloeden voorbij die van belang zijn voor zijn latere werk als architect. Naast interviews met onder andere Rem Koolhaas, Ole Scheeren, Joshua Prince-Ramus (allen OMA of ex-OMA) en constructeur Cecil Balmond (Arup) komen met name de bibliotheek van Seattle, de concertzaal in Porto en de Nederlandse Ambassade in Berlijn in beeld. De verrassend vlotte montage voorkomt dat de film een saaie documentaire wordt. Koolhaas bestempelt de film als “de enige film over mij die ik leuk vind”.

AIA-FILM 29.05.2016

LOUIS I. KAHN *FILM: My Architect*

'My Architect' is een verhaal over liefde en kunst, over verraad en vergiffenis. Nathaniel Kahn gaat op zoek naar het werkelijke leven van zijn vader, de wereldberoemde architect Louis I. Kahn. Het wordt een wereldwijde zoektocht die eindigt in berusting. Nathaniel Kahn was nog maar twaalf jaar oud toen zijn vader, de beroemde architect Louis Kahn, in 1974 in het herentoeilet van Penn station in New York overleed aan de gevolgen van een hartaanval. Louis Kahn liet drie vrouwen en drie kinderen achter: naast zijn wettige echtgenote en hun dochter, nog twee buitenechtelijke geliefden die hem elk een kind baarden. Hoewel Nathaniel Kahn zijn vader regelmatig zag, besloot hij, een kleine dertig jaar na diens dood, toch tot een nadere kennismaking met de man die nog steeds geldt als een van de grote architecten van

de vorige eeuw. Het brengt hem bij veel mensen, op veel plekken en in veel gebouwen. Bij Philip Johnson, bijvoorbeeld, gerenommeerd architect en bevriend met zijn vader. En bij I. M. Pei, eveneens architect en bovendien behept met een verfrissende dosis zelfrelativering. Zo verklaart Pei dat hij misschien in zijn leven een vele malen grotere productie op zijn naam heeft staan dan Louis Kahn, maar dat hij indien mogelijk al die gebouwen moeiteloos zou inruilen voor het handjevol meesterwerken waarmee Louis Kahn de wereld heeft verrijkt. Kwaliteit is wat geldt, niet kwantiteit. De vele herinneringen en anekdotes van vakgenoten, vrienden en familie worden afgewisseld met archiefbeelden waarop de architect zelf te zien en soms ook te horen is.

AIA-FILM 30.10.2016

ALS JE WINT, HEB JE VRIENDEN

‘Als je wint, heb je vrienden’ is een documentaire over de ondergang van Leks Verzijlbergh, oud-directeur van woningcorporatie Servatius, en stuwende kracht achter Campus Maastricht, een ontwerp van Spaanse icoonarchitect Calatrava. Op basis van historische beelden en interviews laten documentairemakers Geert van Gemert en George Vogelaar zien hoe Verzijlbergh, die op handen werd gedragen in Maastricht, na zijn ontslag bij de woningbouwcorporatie tot een maatschappelijk paria is geworden. Eén van de geïnterviewden verwoordt het zo: “Een vallend mes moet je niet vangen”. Tot zijn grote verbazing wordt Verzijlbergh van de een op andere dag door zijn Raad van Toezicht geschorst en later ontslagen. Het bouwproject Campus Maastricht, kostprijs 168 miljoen euro, werd stopgezet.

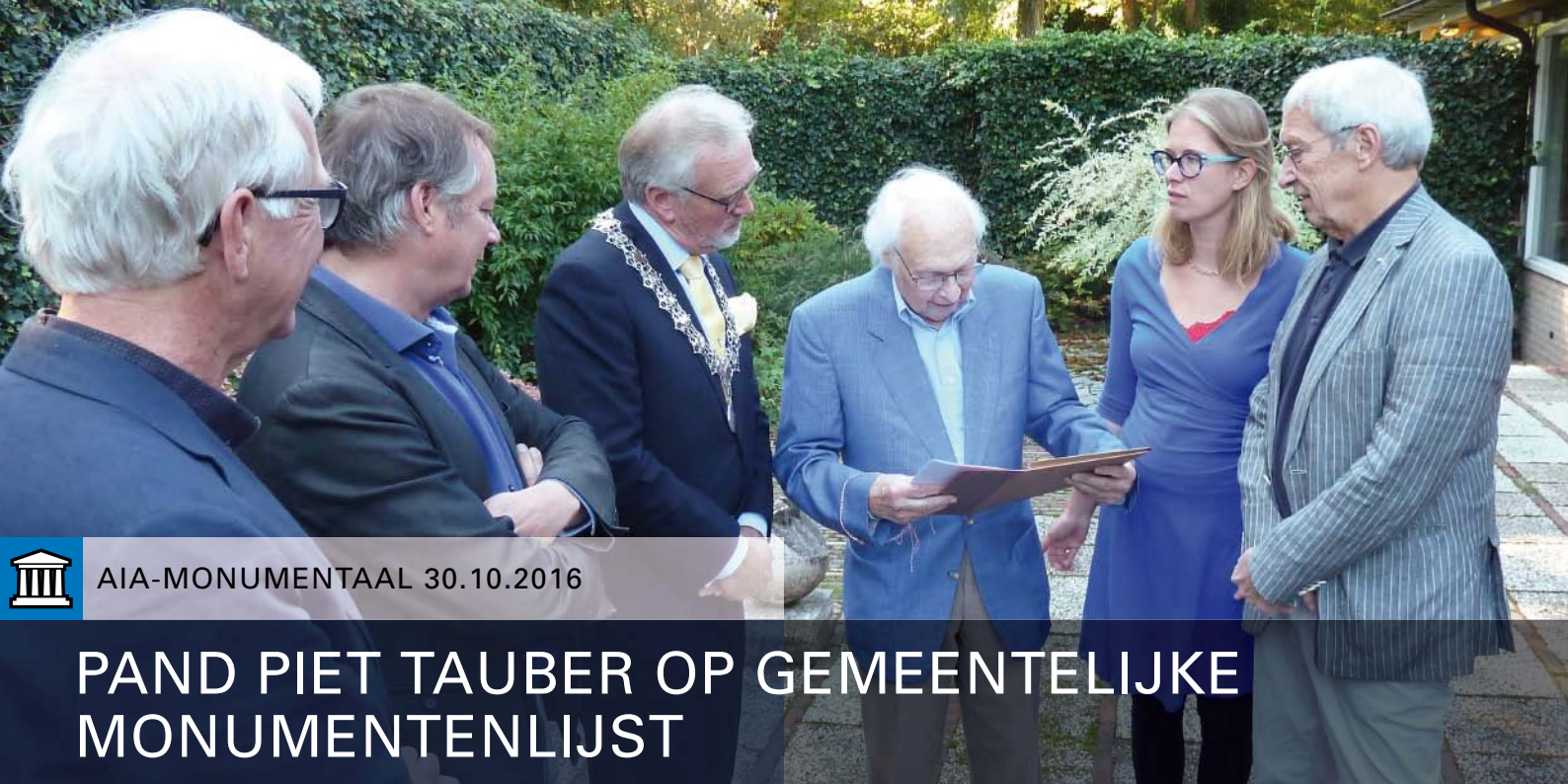
AIA-FILM 27.11.2016

ANTWERPEN CENTRAAL

‘Antwerpen Centraal’ laat de toeschouwer reizen doorheen de fysieke en mentale ruimte van de Antwerpse spoorwegkathedraal, van bij zijn ontstaan tot nu. In de loop van de film doorkruisen we de drie eeuwen Belgische treingeschiedenis: van de tijd toen de Belgische Spoorwegen hun eerste sporen legden tot en met de bouw van de hogesnelheidslijn in de 21ste eeuw. De herinnering aan België’s koloniale verleden en de ligging van het station in het hart van de drukke diamantwijk en in de nabijheid van de Antwerpse dierentuin roepen een surreële wereld op waarbij tegengestelde elementen zoals dier en mens, natuur en industrie, barok en moderniteit, verval en opbouw op een complexe manier met elkaar zijn verweven.

Geïnspireerd door het boek “Austerlitz” van W.G. Sebald benadert scenarist/regisseur Peter Krüger de ‘middenstatie’

als een magisch-realistische plek waar heden en verleden, geschiedenis en dagelijks leven, fictie en realiteit elkaar voortdurend afwisselen. Rode draad doorheen de film zijn de reflecties en dromen van een reiziger, gespeeld door Johan Leysen, die in Antwerpen aankomt en door wiens ogen we het station observeren.

AIA-MONUMENTAAL 30.10.2016

PAND PIET TAUBER OP GEMEENTELIJKE MONUMENTENLIJST

Bij gelegenheid van de oevretentoonstelling van het werk van de Alkmaarse architect Piet Tauber is door wethouder Anjo van der Ven aan het AIA gevraagd om, in samenwerking met de HV A een pand van Piet Tauber voor te dragen voor plaatsing op de gemeentelijke monumentlijst. Onder leiding van Ed Diepenmaat van het AIA hebben Carolien Roozendaal van Erfgoed Alkmaar, en Rob de Vries en Feyko Alkema van de HVA, onder toezienend oog van Piet Tauber de door hem ontworpen panden beoordeeld.

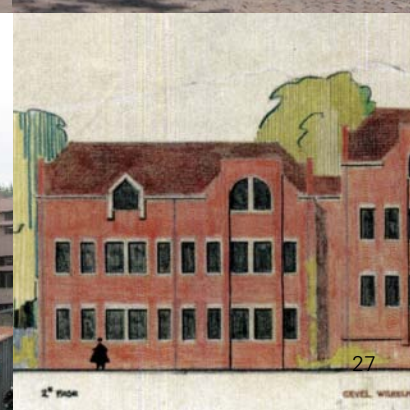
Alkmaarse panden van Piet Tauber die in principe voor plaatsing op de gemeentelijk monumentlijst in aanmerking kwamen waren:

1. Woonhuis met kantoor aan de Westergweg 172
2. Bagijnenstraat 1 Voormalig Postkantoor, nu ABN AMRO
3. Beatrixlaan 6-16 Dubbel woonhuis
4. Beatrixlaan 2 woning en bureau van Piet Tauber
5. Bergerweg 200 INHolland, voorheen HTS
6. Koelmalaan 350 Telefooncentrale

7. Wilhelminalaan1 Voormalig gebouw van de Kamer van Koophandel
8. Frederik Hendriklaan 41 woonhuis

Al deze plannen zijn door de werkgroep bezocht en beoordeeld. Aan deze bezoeken is door alle eigenaren ruimhartig medewerking verleend. Na rijp beraad is door de werkgroep gekozen voor het pand De Telefooncentrale aan de Koelmalaan.

Deze voordracht is door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Alkmaar overgenomen. Op 5 oktober is in aanwezigheid van burgemeester Bruinooge het besluit van B&W officieel aan Piet Tauber overhandigd.

Het doel van de stichting Architectuur Informatiecentrum Alkmaar (AIA) is het bevorderen van de belangstelling voor stedenbouw en architectuur door het organiseren van lezingen, tentoonstellingen, films en de jaarlijkse Dag van de Architectuur.

Bestuur

Ed Diepenmaat	voorzitter
Bernard Faber	secretaris/penningmeester
Joost Breebaart	lid
Richard Gouverneur	lid
Kees van Hoek	lid
Janwillem Snieder	lid
Neeltje de Leur	bestuur-ondersteunend

Programmaraad

Christian Braak	Gemeenteraadslid Alkmaar
Eddo Carels	Architect renovatie & transformatie
Arnold Henselmans	Bouwend Nederland
Franc Kuijper	InHolland docent Bouwkunde
Maarten Min	Directeur Min2 bouw-kunst
Pierre Sponselee	Directeur Woonwaard
Martien Ulder	Voormalig directeur Drukkerij Slinger
Henk de Visser	Stichting Welstandszorg Noord-Holland
Rob de Vries	Directeur DVUA
Erna Winters	Directeur Bibliotheek Kennemerwaard
Nico Zimmermann	Directeur ITZ-A architecten

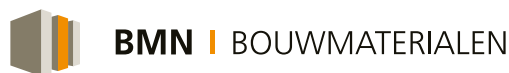

**ARCHITECTUUR
INFORMATIECENTRUM
ALKMAAR**

Architectuur Informatiecentrum Alkmaar
Postadres: Bergerweg 1, 1815 AC Alkmaar
072-5124648
info@aia-alkmaar.nl
www.aia-alkmaar.nl
facebook.com/aia-alkmaar

Het AIA wordt ondersteund door

HOOFDSPONSORS

SPONSORS

BNA Kring Alkmaar
Breddels Architecten
kerssens | de ruiter architecten
Klous + Brandjes Architecten
John Koomen Tuinen
Patina Hellende Daken B.V.
Rietvink Architecten BV
Jan de Wit architect